

DET KONGELIGE BARNE-, LIKESTILLINGS-
OG INKLUDERINGSDEPARTEMENT

Statsråden

Stortinget
v/Kontroll- og konstitusjonskomiteen
0023 OSLO

Deres ref

Vår ref
201101256-/AANA

Dato
13.04.2011

Aldersgrense for adopsjon

Jeg viser til brev 22. mars 2011 fra Kontroll- og konstitusjonskomiteen vedrørende aldersgrense for adopsjon. Komiteen viser til Aftenposten 21. mars 2011 side 4 og debattsidene hvor det fremkommer påstander om at det foreligger en praktisering av adopsjonsreglene som utelukker personer over 46 år fra å bli adoptivforeldre. I den forbindelse stiller Kontroll- og konstitusjonskomiteen fem spørsmål vedrørende praktiseringen av regelverket når det gjelder alder og adopsjon.

Det er regionene i Barne-, ungdoms- og familieetaten (Bufetat) som behandler og avgjør søknad om forhåndssamtykke til adopsjon av et barn fra utlandet. Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir) er klageinstans over regionenes vedtak. Departementet har derfor innhentet nærmere opplysninger og tallmateriale fra Bufdir.

Nedenfor følger svar på de fem spørsmål som komiteen har stilt.

- 1. "I hvilken grad har departementet eller underliggende etater innført en regel eller praktisering av regelverket som medfører en absolutt aldersgrense for personer som vil adoptere?"*

Vårt gjeldende regelverk tar utgangspunkt i det grunnleggende prinsipp om at en adopsjon skal være til barnets beste, slik det er nedfelt i FNs barnekonvensjon og i Haagkonvensjonen om vern av barn og samarbeid ved internasjonale adopsjoner.

I følge adopsjonsloven må søkere som ønsker å adoptere barn fra utlandet søke norske myndigheter om et samtykke på forhånd. Et norsk forhåndssamtykke kan

bare gis når det antas at adopsjon blir til beste for barnet i henhold til adopsjonsloven § 2. Gjeldende rundskriv om utenlandsadopsjon med retningslinjer for undersøkelse og godkjenning av adoptivhjem fra 1998 er nettopp utformet med sikte på å ivareta hensynet til barnets beste. Retningslinjene er kun veiledende og det forutsettes at myndighetene foretar en helhetsvurdering av søkerens totale livssituasjon. Alder er bare ett av flere momentet som inngår i denne helhetsvurderingen

Adopsjonsloven inneholder en nedre, men ingen øvre aldersgrense. Det fremgår imidlertid av retningslinjene at det likevel vanligvis ikke bør gis godkjenning til søkere over 45 år. Retningslinjene åpner for å gjøre unntak ved for eksempel søknad om adopsjon av barn nummer 2 eller hvis søkerne har spesielle ressurser når det gjelder barn. Den øvre aldersgrense kan også fravikes dersom søkerne ønsker søsken til barn som allerede er i familien, der det er aktuelt med adopsjon av noe eldre barn eller dersom det er stor aldersforskjell på søkerne.

I henhold til retningslinjene skal det føres en streng praksis når det gjelder enslige søkere, ut fra den oppfatning at det gir barn større trygghet å ha to foreldre. Det fremgår videre at departementet fastholder dette ved at adopsjonsbevilling i utgangspunktet bare bør gis til enslig adopsjonssøker hvis det allerede før adopsjonen er etablert en spesiell tilknytning til barnet, for eksempel gjennom slektskap, fosterbarnsforhold, el. Unntak kan også gjøres hvis søkeren har spesielle ressurser i forhold til barn. I kommentarene til retningslinjene åpnes det bare opp for at enslige søkere som har spesiell kunnskap om og erfaring med barn kan godkjennes som adoptivforelder. Ved vurderingen skal det i tillegg legges spesiell vekt på om søkeren har et godt og stabilt nettverk der barnet gjennom oppveksten kan få kontakt med begge kjønn.

Bufdir opplyser at hverken direktoratet eller regionene har innført en regel eller praktisering av regelverket som medfører en absolutt aldersgrense for adoptivsøkere. I henhold til direktoratet blir alle adoptivsøkere vurdert individuelt og konkret på bakgrunn av adopsjonsloven og de retningslinjer som er gitt av departementet.

2. "Hvilken lovhjemmel er benyttet ved innføring av en slik eventuell regel eller praktisering av regelverket?"

Det er ikke innført en absolutt aldersgrense i regelverket, jf. svar på spørsmål 1 ovenfor. Som de øvrige svarene viser, praktiseres heller ingen absolutt aldersgrense ved søknad om forhåndssamtykke til adopsjon av et barn fra utlandet.

3. "Hvor mange personer over 45 år har fått godkjenning som adoptivforeldre siste fem år"?

Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet opplyser at 3 056 søkere, inkludert enslige søkere, har fått forhåndssamtykke til adopsjon av et barn fra utlandet de siste fem årene.

Direktoratet opplyser videre at i perioden har 454 søkerpar hvor en eller begge søkere var over 45 år fått forhåndssamtykke. Disse fordeler seg på henholdsvis 291 søkerpar hvor en av søkerne var over 45 år, og 163 par hvor begge søkerne var over 45 år. I perioden har 7 enslige søkere over 45 år fått forhåndssamtykke.

4. Hvor mange personer over 46 år har fått godkjenning som adoptivforeldre siste fem år?

I henhold til direktoratet har 259 søkerpar hvor den ene eller begge var over 46 år fått forhåndssamtykke i denne perioden. Disse fordeler seg på henholdsvis 226 par hvor den ene av søkerne var over 46 år og 33 par hvor begge søkere var over 46 år. I samme periode har 5 enslige søkere over 46 år fått forhåndssamtykke.

5. Har det blitt utstedt adopsjonsbevilling til enslige adopsjonssøkere over 46 år noen gang og i tilfellet når?

Siden det er få opprinnelsesland som åpner for adopsjon til enslige, vil det være færre adopsjonsbevillinger (det vil si gjennomførte adopsjoner) enn forhåndssamtykker gitt til enslige. Jeg har derfor avgrenset spørsmålet til å gjelde antall enslige over 46 år som har fått norske myndigheters forhåndssamtykke.

Av tidligere retningslinjer fremgikk det at enslige søkere bare kunne adoptere barn hvis det allerede før adopsjonen var etablert en spesiell tilknytning til barnet gjennom for eksempel slektskap eller fosterbarnsforhold. Gjeldende retningslinjer fra 1998 har endret dette, slik at det fra dette tidspunkt er åpnet for at også enslige søkere som ikke har tilknytning til barnet på forhånd, kan få adoptere barn fra utlandet. Forutsetningen er at søkeren har spesielle ressurser i forhold til barn.

Direktoratet opplyser at det elektroniske arkivet kun inneholder saker tilbake til juli 2004. Gitte forhåndssamtykker for perioden 1998 – juni 2004, må telles manuelt, noe direktoratet opplyser vil kreve store ressurser og ta tid. Jeg har på denne bakgrunn innhentet tall tilbake til juli 2004. Dersom komiteen likevel ønsker talloversikter for lenger tilbake i tid, ber jeg om tilbakemelding på det.

Bufdir opplyser at fra juli 2004 har 6 enslige søkere over 46 år fått forhåndssamtykke til adopsjon fra utlandet.

Jeg håper at jeg med dette har besvart komiteens spørsmål. Jeg viser i den forbindelse også til daværende konstituert statsråd Aaslands svar 18. februar 2011 til skriftlig

spørsmål nr. 989 fra stortingsrepresentant Trine Skei Grande vedrørende praktiseringen av alderskravet for enslige adoptivsøkere. Videre viser jeg til mitt svar 9. november 2010 til familie- og kulturkomiteen til dokument 8:6 S (2010-2011) om representantforslag fra Trine Skei Grande og Abid Q. Raja om mer forutsigbar og mindre byråkratisk adopsjonsprosess. Saken ble behandlet i Stortinget 15. mars 2011. I komiteens innstilling (Innst. 214 S (2010-2011)) forutsettes det at regjeringen kommer tilbake til Stortinget med en bred gjennomgang av adopsjonsfeltet i egen sak i forbindelse med oppfølgingen av NOU 2009: 21 *Adopsjon - til barnets beste*.

Departementet er i ferd med å vurdere oppfølgingen av den nevnte NOU. Spørsmålet om hvilke krav som skal stilles til søkerne, herunder krav til søkerens alder, vil være sentralt i denne oppfølgingen.

Med hilsen

Audun Lysbakken